Verslag commissiegesprek Heerde

17 maart 2025

Introductie RES 2.0 en energietransitie

- De RES 2.0 beoogt een bredere benadering van de energietransitie dan RES 1.0. Naast de focus op duurzame opwekking wordt ook gekeken naar opslag, buffering en vraagbeheer om een stabiel energiesysteem te waarborgen.
- De gemeente Heerde wordt geconfronteerd met netcongestie en beperkingen in de ruimtelijke ordening, waardoor een integrale aanpak noodzakelijk is.
- Er wordt sterk ingezet op regionale samenwerking om gezamenlijke uitdagingen aan te pakken en om kennis en middelen beter te benutten.

Terugblik op RES 1.0 en stand van zaken

- De heer Mateman (Dorpspartij CDA Heerde) vroeg naar de voortgang van RES 1.0 en het bijbehorende bod. Hij wees erop dat de gemeente Heerde momenteel op slechts 7% duurzame opwek staat, wat lager is dan omliggende gemeenten.
- De wethouder erkende dat Heerde achterloopt door natuurgebieden en regelgeving die windenergie bemoeilijken.
- RES 2.0 biedt meer flexibiliteit en nieuwe kansen, zoals energieopslag en beter afgestemd netbeheer, waarmee Heerde alsnog haar doelen kan nastreven.

PlanMER wind en ruimtelijke beperkingen

- De discussie over windenergie in de hoogwatergeul blijft gevoelig. Het provinciale PlanMER Wind, dat nu ter inzage ligt, bevat een locatie in dit gebied, wat inhoud dat er voor die betreffende locatie geen harde milieukundige belemmeringen zijn voor wind. Maatschappelijke en politiek-bestuurlijke afwegingen zijn hierin niet betrokken. Het heeft de voorkeur van Heerde om windturbines op deze locatie te vermijden.
- Het uitnodigingskader zon en wind op land zullen in juni aan de raad voorgelegd worden.
- Er wordt gezocht naar alternatieve locaties, zoals langs de A50, al zijn daar momenteel nog juridische en ecologische beperkingen. Hopelijk verandert dat in de toekomst.

Verduurzaming van woningen en nationaal energiebeleid

- De heer Buist (PvdA) vroeg naar een integrale aanpak van woningverduurzaming en naar de invloed van landelijk beleid op lokale ontwikkelingen.
- De wethouder gaf aan dat er diverse subsidies en leningen beschikbaar zijn voor verduurzaming, maar dat veel huiseigenaren en bedrijven wachten op duidelijkere richtlijnen vanuit de nationale overheid.
- Ondernemers in de regio willen concrete beleidslijnen om te weten waar zij hun investeringen op moeten afstemmen.

Energieopslag en netbeheer

- De heer Stijnman (VVD) wees op de groeiende problemen rondom netcongestie en vroeg hoe opslagtechnieken kunnen bijdragen aan een stabieler systeem.
- De wethouder onderstreepte het belang van opslag in RES 2.0 en benoemde verschillende innovatieve oplossingen, zoals buurtbatterijen en slim netbeheer.
- Netbeheerders werken aan capaciteitsuitbreidingen, maar dit proces duurt jaren. Daarom wordt er ook gekeken naar kortetermijnoplossingen zoals netvriendelijke nieuwbouw, opslag, vraagsturing en flexibele tarieven.

Kleine kerncentrales en waterstof

- De commissie besprak de mogelijke rol van kernenergie en waterstof op de lange termijn.
- De wethouder gaf aan dat Heerde geen zoeklocatie is voor Small Modular Reactors (SMR's), maar dat ontwikkelingen in de provincie gevolgd worden.
- Waterstof kan een waardevolle aanvulling zijn op het energiesysteem, maar is momenteel nog geen speerpunt binnen de gemeentelijke strategie.

Lokale energieopwekking en eigenaarschap

- De commissie benadrukte het belang van betrokkenheid van lokale ondernemers en energiecoöperaties om draagvlak voor de energietransitie te vergroten.
- Erfmolens en kleinere windturbines zijn opgenomen in het uitnodigingskader en bieden kansen voor lokaal eigendom van energieopwekking.
- De gemeente wil stimuleren dat grootschalige projecten voor ten minste 50% in lokaal eigendom blijven, om zo de economische voordelen binnen de gemeente en de regio te houden.

Bestaande bouw en energiebesparing

- De ChristenUnie-SGP vroeg aandacht voor de verduurzaming van bestaande bouw, aangezien het merendeel van de woningen in 2050 al gebouwd is.
- Er ligt nog veel potentie in het beter benutten van daken voor zonnepanelen, maar er zijn ook uitdagingen zoals financiering en draagvlak onder inwoners.
- Collectieve energieoplossingen, zoals buurtbatterijen en warmtenetten, worden verder onderzocht om de energietransitie efficiënter en betaalbaarder te maken.

Puntsgewijze samenvatting

- RES 2.0 richt zich op een bredere aanpak, met nadruk op opslag, buffering en vraagbeheer naast opwekking.
- Heerde loopt achter met slechts 7% duurzame opwek, maar er worden nieuwe strategieën ontwikkeld om dit te verbeteren.
- Windenergie in de hoogwatergeul blijft een omstreden onderwerp; alternatieve locaties zoals langs de A50 worden onderzocht.
- De verduurzaming van woningen en het nationale energiebeleid vragen om meer duidelijkheid en ondersteuning.

- Netcongestie is een groeiend probleem; opslag en slim netbeheer worden als mogelijke oplossingen gezien.
- Kernenergie en waterstof zijn nader te verkennen opties op de lange termijn, maar geen directe prioriteit voor Heerde.
- Lokale initiatieven en energiecoöperaties spelen een cruciale rol in de acceptatie en uitvoering van de energietransitie.
- Er wordt gezocht naar manieren om opslag, besparing en opwek optimaal te combineren voor een stabiel en duurzaam energiesysteem.

Eindconclusie door de commissievoorzitter:

- De commissie staat positief tegenover memo en waardeert dat raad al in deze fase op deze manier wordt betrokken.
- De gemeente moet vooruit blijven kijken en wel wat doen.
- De commissie roept college op om goede voorbeeld te geven en in te zetten op andere gedrag.
- Betaalbaarheid is een ‘cri de coeur’ van de commissie, het is heel belangrijk dat iedereen mee kan in de transitie.
- De commissie vindt het belangrijk dat de pijn verdeeld wordt en dat iedereen zijn steentje bijdraagt.
- Commissie vraagt college om breder te kijken dan alleen zon en wind en de hele energiemix mee te nemen, heb daarbij vooral aandacht voor energiebesparing.
- Kijk en leer van anderen en neem die lessen mee naar Heerde (vooral op gebied van opslag).
- De energietransitie biedt kansen maar vertel ook het eerlijke verhaal als iets niet/niet anders kan.
- Werk samen met energiecoöperaties, niet alleen voor opwek maar ook energiesysteemoplossingen.